

Josef Grassi – "Portret Anetki Tyszkiewiczówny" – pokaz z cyklu "Galeria jednego obrazu"

Zapraszamy na pokaz z cyklu *Galeria jednego obrazu*:

Josef Grassi

Portret Anetki Tyszkiewiczówny

1 grudnia 2016 – 28 lutego 2017 r.

Izba w Wieży Grodzkiej

Obraz namalowany w 1796 r. w Wiedniu przedstawia Annę Tyszkiewiczównę (1779 – 1867), powszechnie nazywaną Anetką, późniejszą żonę Aleksandra Stanisława Potockiego, dziedzica Wilanowa, a następnie Stanisława Dunin-Wąsowicza, uczestnika wojen napoleońskich i powstania listopadowego. Anetka była z pewnością jedną z wyróżniających się osobowości wśród arystokratek polskich końca XVIII i 1. połowy XIX wieku. Mimo, że nie uchodziła za piękność, dzięki inteligencji, bystrości i ciętymu językowi zyskała opinię wyroczni w sprawach stylu, mistrzyni salonowej konwersacji i gwiazdy warszawskiego towarzystwa. Uważano ją także za znawczynię i uzdolnioną projektantkę założeń parkowych w stylu angielskim i architektury ogrodowej. Przy jej udziale powstały krajobrazowe parki w Natolinie, Mokotowie i małopolskim Zatorze. Zapisła się w historii polskiego pamiętnikarstwa jako autorka *Mémoires de la Ctesse Potocka (1794 – 1820)*, wydanych drukiem po raz pierwszy w Paryżu w 1897 r. Najpełniejsze wydanie tych pamiętników w wersji polskiej ukazało się w 1965 r. pod tytułem *Wspomnienia naocznego świadka*. Książka ta przedstawia sugestywny, nasycony anegdotami towarzyskimi, choć nie zawsze zgodny z prawdą historyczną obraz czasów porozbiorowych, okresu Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego.

Portret namalowany przez Grassiego przedstawia Anetkę jako rysowniczkę-amatorkę, ze szkicownikami i grafionem w dłoniach, gotową do uwiecznienia otaczającego ją pejzażu. Modelka, ubrana w swobodny strój domowy, ukazana jest w naturalnym ruchu.

Portret nieprzerwanie pozostawał w rękach spadkobierców sportretowanej damy. Do początków XX wieku przechowywany był w należącym do Tyszkiewiczów i Potockich zamku w Zatorze, niedaleko Krakowa. Po śmierci wnuka Anetki, hrabiego Augusta Potockiego w 1905 r. jego dobra zatorskie sprzedano, a znajdujące się w nim dzieła sztuki przeniesiono do pałacu w podwarszawskiej Jabłonie, odziedziczonego przez syna Augusta, Maurycyego Stanisława Potockiego. W czasie II wojny światowej pałac w Jabłonie został zrujnowany, jednak wizerunek Anetki wraz z innymi portretami rodzinnymi udało się właścicielom ocalić. W 1945 r. Maurycy Potocki wyemigrował do Londynu, wywożąc portret ze sobą. Wdowa po Maurycym w 1963 r. sprzedała obraz zamieszkałemu w Nowym Jorku Włodzimierzowi Rogerowi Tyszkiewiczowi. Po jego śmierci w 2012 r., portret odziedziczyła zamieszkała w Warszawie

obecna właścicielka, Danuta Ewa Tyszkiewicz, która przekazała go w depozyt Zamkowi Królewskiemu w Warszawie.

Pokaz czynny w godzinach otwarcia Zamku

Wstęp w ramach biletu na zwiedzanie Trasy Zamkowej

Archiwum wydarzeń towarzyszących:

Dzień atrakcji: **19 lutego** 2017 r.